

SHABBAT HAGADOL DRASHA

THE MISTAKE (MYSTIQUE?)

OF BIRKAT HACHAMAH!

by
RABBI MOSHE SHULMAN

Shabbat April 4, 2009 @ 5:30pm

repeated
Sunday April 5, 2009 @ 8:00pm

YOUNG ISRAEL OF ST. LOUIS

8101 DELMAR BLVD.
www.youngisrael-stl.org

PHONE 314-727-1880
info@youngisrael-stl.org

THE MISTAKE (MYSTIQUE?) OF BIRKAT HACHAMAH!

Rabbi Moshe Shulman - Young Israel of St. Louis

Shabbat Hagadol 5769

I) INTRODUCTION – The Calendar & יציאת מצרים

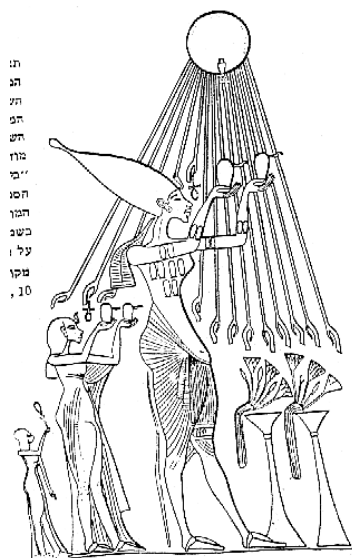
1. מצות הלוח העברי

Exodus 12 - 1. And the Lord spoke to Moses and Aaron in the land of Egypt, saying, 2. **This month shall be to you the beginning of months;** it shall be the first month of the year to you.

Deuteronomy 16 - 1. Observe (or Guard) the month of Abib, and keep the Passover to the Lord your God; for in the month of Abib the Lord your God brought you out of Egypt by night.

שמות יב: א וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
לֵאמֹר: (ב) הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם
לְחֹדֶשׁ הַשָּׁנָה:

דב' טז: א שְׁמֹר אֶת חֹדֶשׁ הָאֲבִיב וַעֲשֵׂיתָ פֶסַח לַה' אֲלֵיךָ
כִּי בְּחֹדֶשׁ הָאֲבִיב הוֹצִיאֲךָ ה' אֲלֵיךָ מִמִּצְרַיִם לַיְלָה:

2. Solar deity - From Wikipedia, the free encyclopedia

Wikipedia Sun worship was exceptionally prevalent in ancient Egyptian religion. The earliest deities associated with the sun are Wadjet, Sekhmet, Hathor, Nut, Bast, Bat, and Menhit. First Hathor, and then Isis, give birth to and nurse Horus and Ra. The Sun's movement across the sky represents a struggle between the Pharaoh's soul and an avatar of Osiris. The "solarisation" of several local gods (Hnum-Re, Min-Re, Amon-Re) reaches its peak in the period of the fifth dynasty. In the eighteenth dynasty, Akhenaten changed the polytheistic religion of Egypt to a pseudo-monotheistic one, Atenism. All other deities were replaced by the Aten, including, Amun, the reigning sun god of Akhenaten's own region. Unlike other deities, the Aten did not have multiple forms. His only image was a disk—a symbol of the sun. Soon after Akhenaten's death, worship of the traditional deities was reestablished by the religious leaders who had adopted the Aten during the reign of Akhenaten.

A. Piankoff, *The Shrines of Tut-anekh-Amon*, New York 1950, 10

3. Sun – god as motif in 10 Plagues

7:15. Go to Pharaoh in the morning ; lo, he goes out to the water ...	ז: טו) לַךְ אֶל פְּרַעֲהַ בִּבְקֹר הַיּוֹם יֵצֵא הַמִּיָּמָה וְנִצְבֹּתָ לִקְרָאתוֹ עַל שֵׁפֶת הַיָּאֵר וְהַמַּטָּה אֲשֶׁר נִהְפָּךְ לְנַחֲשׁ תִּשָּׁח בְּיָדְךָ:	בקר - שמש מים - נילוס
10:5. And they shall cover the face (lit eye) of the earth, that one cannot be able to see the earth...	י: ה) וְכִסְהוּ אֶת עֵין הָאָרֶץ וְלֹא יוּכַל לִרְאוֹת אֶת הָאָרֶץ וְאָכַל אֶת יֵתֵר הַפְּלִטָה הַנִּשְׁאַרְתָּ לָכֶם מִן הַבָּרָד וְאָכַל אֶת כָּל הָעֵץ הַצֹּמַח לָכֶם מִן הַשָּׂדֶה:	ברד עין הארץ
10: 15. For they covered the face (lit. eye) of the whole earth, so that the land was darkened....	י: טו) וְכִסְהוּ אֶת עֵין כָּל הָאָרֶץ וְתַחֲשֹׁךְ הָאָרֶץ וַיֹּאכַל אֶת כָּל עֵשֶׂב הָאָרֶץ וְאֶת כָּל פְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר הוֹתִיר הַבָּרָד וְלֹא נֹתֵר כָּל יֶרֶק בָּעֵץ וּבַעֲשֵׂב הַשָּׂדֶה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם:	ארבה עין הארץ
10: 21. ...that there may be darkness over the land of Egypt, darkness which may be felt.	י: כא) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה נָטָה יָדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם וְיְהִי חֹשֶׁךְ עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּמַּשׁ חֹשֶׁךְ:	חשך
12:12. ...and against all the gods of Egypt I will execute judgment; I am the Lord.	יב: יב) וְעִבְרֹתַי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה וְחִפְיֹתַי כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי ה':	מלחמה נגד אלהי מצרים

I Kings 6:1

And it came to pass in the four hundred and eightieth year after the people of Israel came out of the land of Egypt, in the fourth year of Solomon's reign over Israel, in the month Ziv, which is the second month, that he began to build the house of the Lord.

4. מלכים א פרק ו

(א) וַיְהִי בִשְׁמוֹנִים שָׁנָה וָאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בִּשְׁנָה הָרְבִיעִית בְּחֹדֶשׁ זוֹ הוּא הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לְמֶלֶךְ שְׁלֹמֹה עַל יִשְׂרָאֵל וַיִּבְרָן הַבֵּית לַה':

II) What is Birkat Hachamah?

Talmud Eruvin 56a

Shmuel stated: the **vernal equinox** occurs only at the beginning of one of the four quarters of the day, either at the beginning of the day or at the beginning of the night, or at midday or at midnight. The **summer solstice** occurs only either at the end of one and a half, or at the end of seven and a half hours of the day or the night. The **autumnal equinox** occurs only at the end of three or nine hours of the day or the night, and the **winter solstice** occurs only at the end of four and a half, or ten and a half hours of the day or the night. The **duration of a season of the year is no other than ninety-one days and seven and a half hours.**

5. עירובין נו.

אמר שמואל יאין תקופת ניסן נופלת אלא בארבעה רבעי היום או בתחלת היום או בתחלת הלילה או בחצי היום או בחצי הלילה ואין תקופת תמוז נופלת אלא או בארבע ומחצה או בשבע ומחצה בין ביום ובין בלילה ואין תקופת תשרי נופלת אלא או בשלש שעות או בתשע שעות בין ביום ובין בלילה ואין תקופת מכת נופלת אלא או בארבע ומחצה או בעשר ומחצה בין ביום ובין בלילה יואין בין תקופת לתקופה אלא תשעים ואחד יום ושבע שעות ומחצה

6. Tekufat Shmuel: 1 Year = 365d 6h 1 Season = 365d 6h / 4 = 91d 7.5h (clock begins at 6:00pm)			
Tekufat Nisan 1	@ Creation 4d 0h	Shift MOD 7	Tues. 6:00pm
Tekufat Tamuz	91d 7.5h	7.5h	Wed. 1:30am
Tekufat Tishrei	182 15h	15h	Wed. 9:00am
Tekufat Tevet	273d 22.5h	22.5h	Wed. 4:30pm
Tekufat Nisan 2	365d 6h	1d 6h	Thurs. 12:00am
Tekufot Nisan 3		2d 12h	Friday 6:00am
Tekufat Nisan 4		3d 18h	Saturday 12:00pm
Tekufat Nisan 5		5d	Monday 6:00pm

8. רש"י שם

בתקופתה . מקום שהיא חזרת שם לתחלת היקפה היא שעת תליית המאורות ומאז התחילה להקיף ולשמש: **אימת הוי** . אחמה בתקופתה קאי: **כל כ"ח שנים** . של תקופת ניסן *שבסוף כ"ח כשחזר מחזור גדול של חמה להיות תקופה נופלת בשעת תליית המאורות בשבתאי היא שעת תחלת ליל ד': **באורפא** מאדים . וסדר תחלת הימים כעלות

7. ברכות נט:

תנו רבנן "הרואה חמה בתקופתה לבנה [6] בגבורתה וכוכבים במסילותם ומולות כסדרן אומר ברוך עושה בראשית יואימת הוי אמר אביי כל כ"ח שנים וחדר מחזור ונפלה תקופת ניסן בשבתאי באורתא דתלת נגדי ארבע:

Talmud Brachot 59b

Our Rabbis taught: He who sees the sun at its turning point, the moon in its power, the planets in their orbits, and the signs of the zodiac in their orderly progress, should say: Blessed be He who has wrought the work of creation. And when [does this happen]? — Abaye said: Every twenty-eight years **when the cycle begins again and the Nisan [Spring] equinox falls in Saturn on the evening of Tuesday, going into Wednesday.**

9. 28 year cycle – מחזור הגדול Shift of Sun in relation to Point of Creation Tuesday. 6:00pm (4d 0h)						
1.25	6.25	11.25	16.25	21.25	26.25	31.25
2.5	7.5	12.5	17.5	22.5	27.5	32.5
3.75	8.75	13.75	18.75	23.75	28.75	33.75
5	10	15	20	25	30	35

13. BIRKAT HACHAMAH – 20 TH -23 RD CENTURIES	
Civil Date	Jewish Date
April 8, 1925	14 Nisan, 5685
April 8, 1953	23 Nisan, 5713
April 8, 1981	4 Nisan, 5741
April 8, 2009	14 Nisan, 5769
April 8, 2037	23 Nisan, 5797
April 8, 2065	2 Nisan, 5825
April 8, 2093	12 Nisan, 5853

14. BIRKAT HACHAMAH ON EREV PESACH PROJECTED CALENDAR			
Civil Date	H Year	Civil Date	H Year
March 26, 1940 BCE	1821	March 26, 77 CE	3837
March 26, 1856 BCE	1905	March 26, 609 CE*	4369
March 26, 1324 BCE	2437	March 26, 693 CE	4453
March 26, 1240 BCE	2521	March 26, 1309 CE	5069
March 26, 624 BCE	3137	April 8, 1925 CE	5685
March 26, 8 BCE	3753	April 8, 2009 CE	5769

01. רמב"ם הל' ברכות י:יח

י"ח הרואה את [פ] החמה ביום תקופת ניסן של תחלת המחזור של שמונה ועשרים שנה שהתקופה בתחלת ליל רביעי כשרואה אותה ביום רביעי בבקר מברך ברוך עושה בראשית.

18. A person who sees the sun on the day of the spring equinox at the beginning of the twenty-eight year cycle that begins on Wednesday night⁴³ [must recite a blessing]. When he sees the sun on Wednesday morning, he should recite the blessing "who performs the work of creation."

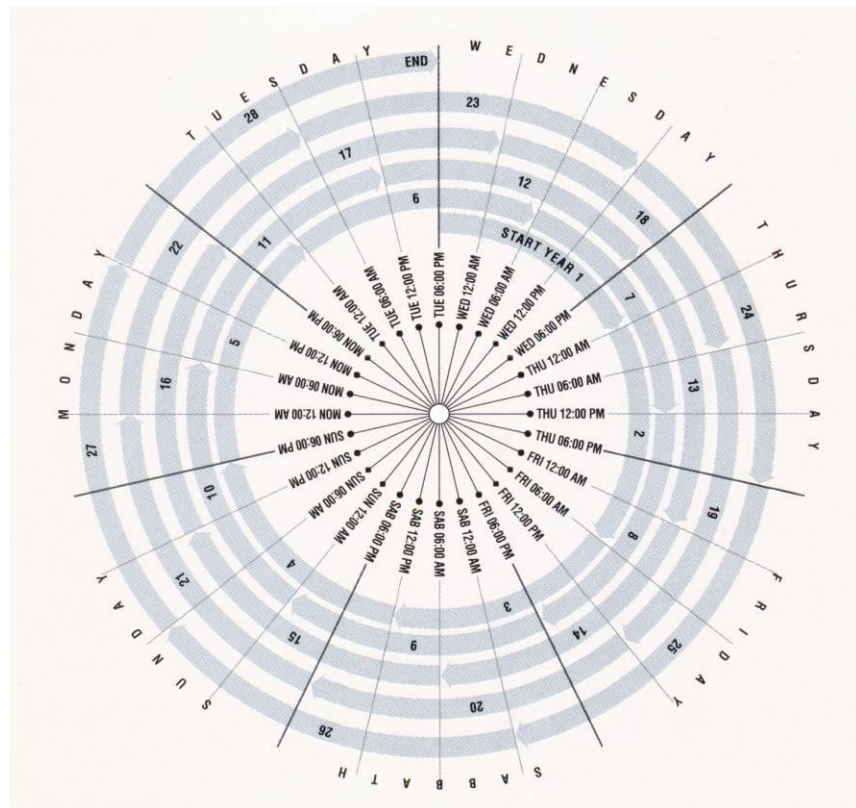
11. שלחן ערוך או"ח רכט:ב

ב * ד הרואה חמה בתקופתה נ והוא מביא ד לכ"ח שנה והתקופה בתחלת ליל ד' כשרואה אותה ביום ד' ה (נ) בבקר אומר ברוך עושה בראשית וכן מברך גם כן כשרואה לבנה בטהרתה וכבכים במשמרות ומזלות בעתם פ דהיינו כשתחזור הלבנה בתחלת מול שלה בתחלת החדש ולא תהיה נושה לא לצפון ולא לדרום וכן כשיחזור כל כוכב ו מחמשה (ד) הנשארים לתחלת מול מדה ולא יהא נושה לא לצפון ולא לדרום וכן בכל עת שיראה מול שלה עולה מקצות המזרח :

21. מג"א רכט סק"ה

R. Avraham Gombiner, 1633-1683

ה בנזק . משמע מיד כהן החמה וכן כת' בליקוטים שמערי"ל לזכר להכריז בערב שלמחרת יזכר כל אדם כשרואה הכן החמה יברך עכ"ל . וכתב' כת' שנשחרית כשיואל מנה"כ מתחלפים סקלה יחד ומברכין ברכ' זו כן נהג מוהר"ש וכן דעתי לפשות חיים עכ"ל (ול *) דאם לא בירך עד אחר נ' שעות לא יברך שכנר עכ"ל ממקום הזה:

III) When was the World Created?

12. בן יהוידע (בן איש חי) – R. Yosef of Baghdad, 1832-1909

שם רבי יהושע אומר בניסן נברא העולם וכו'. הנה רבינו האר"י ז"ל בשער הכוונות בדרוש ר"ה השווה דברי ר"א ור"י דמר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי דמר איירי בצחינת החילוניות שהוא כללות העולמות בעלמם ומר איירי בצחינת הפנימיות שהוא ענין הנשמות ע"ש ובספרי גורי האר"י ז"ל איתא היסוד באופן זה והוא דההריון היה בתשרי והלידה בניסן ולז"א במוסף ר"ה היום הרת עולם ואין אומרים לידת עולם עכ"ל ואמרת לפי דבריהם יתיישב שפיר מה שמברכין ברכת החמה מן כ"ח שנה לכ"ח שנה בניסן ולא בתשרי. וג"ל בס"ד דגם בענין הגאולה לא פליגי אלא מר מדבר בגאולה העליונה שהיה משבעים שנים שלמעלה ומר מדבר בגאולה התחתונה שהיה מן האומות למטה כי לעתיד תהיה הגאולה שלימה מן השנים ומן האומות לכך אין אחריה עוד גלות כנודע.

22. הערוד – ר' נתן בן יחיאל – 1106-1035

ת"ר

הרואה חמה בתקופתה ולבנה בתקופתה (ה) וכו'. פ"י חמה בתקופתה בתחילת סחזור כ"ח שנוסלת התקופה של ניסן בתחילת ליל ד' ככוכב שבתי בתחילת ברייתה. פירוש אחר (?) חמה בתקופתה וכוכבים ומזלות כסדרן בימות הגשמים בעת שהיו נ' ימים מעוננין ולא נראת חמה בהן ולא כוכבים אותה העת צריכין לברך עליהן בעת שיתראו חולתי זאת העת לא.

32. תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פרק ט [דף יב טור ג]

הרואה את החמה בתקופתה ואת הלבנה בתקופתה ואת הרקיע בטיהרו אומר ברוך עושה בראשית אמי רבי חונה הדא דתימר בימות הגשמים בלבד לאחר שלשה ימים הה"ד ועתה לא ראו אור וגו'

42. הגהות מיימוניות הלכות ברכות פרק י הלכה י"ח

[ע]... וכן פ"י בערוד וכתב עוד פ"א חמה בתקופתה כוכבים ומזלות כסדרן בימות הגשמים שהיו שלשה ימים מעוננים ולא נראה חמה וכוכבים באותו העת שיתראו צריך לברך וזולתי זו העת לא ע"כ:

Rosh Hashanah 10b-11a

It has been taught: R. Eliezer says: In Tishri the world was created; ...in Nisan they were redeemed and in Nisan they will be redeemed in the time to come. R. Joshua says: In Nisan the world was created; in Nisan... in Nisan they will be redeemed in time to come.

51. ראש השנה י:

תניא, רבי אליעזר אומר: בתשרי נברא העולם... בניסן נגאלו, בתשרי עתידין ליגאל. רבי יהושע אומר: בניסן נברא העולם... בניסן נגאלו, בניסן עתידין ליגאל.

Rosh Hashanah 12a

Our Rabbis taught: 'The wise men of Israel follow R. Eliezer in dating the Flood and R. Joshua in dating the annual cycles....

61. ראש השנה יב.

תנו רבנן: חכמי ישראל מונין למבול כרבי אליעזר ולתקופה כרבי יהושע.

71. רש"י ר"ה יב.

חכמי ישראל מונין למבול כרבי אליעזר - מונין שנות נח ובריאת עולם ושנות הדורות כרבי אליעזר, מונין מתשרי תחלת השנים, ולא משום דסבירא להו בתשרי נברא העולם, אלא דתשרי ראש השנה לשנים, ובניסן נברא העולם כדקתני. ולתקופה כרבי יהושע - כשמונין תקופת החמה והלבנה מונין מניסן, לומר שמניסן נבראו...

Rosh Hashanah 27a

R. Samuel b. Isaac asked: What authority do we follow in saying nowadays [on New Year] the prayer, 'This day is the beginning of thy works, the commemoration of the first day'? What authority? R. Eliezer, who said that the world was created in Tishri

81. ראש השנה כז.

אמר רב שמואל בר יצחק: כמאן מצלינן האידנא זה היום תחלת מעשיך וזכרון ליום ראשון, כמאן - כרבי אליעזר, דאמר: בתשרי נברא העולם.

91. תוספות ר"ה כז.

כמאן מצלינן זה היום תחלת מעשיך - תימה הא קי"ל כרבי יהושע כדאמרינן בפ"ק (דף יב.) לתקופה כר' יהושע? ... ואיכא למימר דבתשרי עלה במחשבה לבראות ולא נברא עד ניסן ודכוותה אשכחן בפרק עושין פסין (עירובין דף יח. ווס) גבי אדם שעלה במחשבה לבראות שנים ולבסוף לא נברא אלא אחד.

102. תוספות ר"ה יב.

למבול כרבי אליעזר - אע"ג דסבירא להו כרבי יהושע דבניסן נברא העולם מדמונין לתקופה כרבי יהושע מ"מ מונין שנות נח ובריאת עולם ושנות החמה מתשרי משום דתשרי ראש לשנים ולשמיטין וליובלות.

IV) Is Shmuel Correct?

Rosh Hashanah 25a

Our Sages taught: ...Rabban Gamliel said to them: 'I have it on the authority of my father's father that the renewal of the moon takes place after not less than **twenty-nine and a half days, two-thirds of an hour, and seventy-three parts of an hour.**

62. ראש השנה כה.

תנו רבנן: ... אמר להם רבן גמליאל: כך מקובלני מבית אבי אבא: **אין חדושה של לבנה פחותה מעשרים ותשעה יום ומחצה ושני שלישי שעה ושבעים ושלושה חלקים**

Rosh Hashanah 21a

R. Huna b. Abin sent an instruction to Raba: When you see that the cycle of Tebeth extends to the sixteenth of Nisan, declare that year a leap year and have no doubts, since it is written, Observe the month [hodesh] of Abib, which signifies, See to it that the Abib of the cycle should commence in the earlier half [hodesh] of Nisan.

52. ראש השנה כא.

שלח ליה רב הונא בר אבין לרבא: **כד חזית דמשכה תקופת טבת עד שיתסר בניסן - עברה לההיא שתא, ולא תחוש לה. דכתיב +דברים טז+ שמור את חדש האביב - שמור אביב של תקופה שיהא בחדש ניסן.**

April 8, 2037

23 Nisan, 5797

1. According to the opinion among the Sages of Israel that a solar year is less than [365 and] one-quarter [days], there is a view that [the length of the solar year] is 365 days, 5 hours, 997 units, and 48 moments. A moment is a seventy-sixth portion of a unit.

According to this reckoning, the difference between a solar year and a lunar year will be 10 days, 21 hours, 121 units, and 48 moments (in numbers, 10 - 21 - 121 - 48). [According to this calculation,] there will be no remainder at all after a [nineteen-year] cycle. Instead, after every [nineteen-year] cycle, a perfect correspondence will be established between the solar years and the combination of ordinary and full lunar years.

72. רמב"ם הל' קידוש החדש י:

שנת החמה ...יש מי שאומר שהיא שלש מאות חמשה וששים יום וחמש שעות ותשע מאות שבעה ותשעים חלקים ושמונה וארבעים רגע, והרגע אחד מששה ושבעים בחלק, ...ולא תמצא תוספת במחזור של תשע עשרה שנה כלל אלא בכל מחזור מהם ישלמו שני החמה עם שני הלבנה הפשוטות והמעוברות

28. Tekufat Shmuel: 365¼d

1 Lunar month = 29d 12h 793p
(1 hour = 1080 parts, 1 part = 3 1/3 seconds)
12 Months = 354d 8h 876p
19 year Leap Year Cycle = 235 months
(7 x 13, 12 x 12 = 235 months)
19 Year Cycle = 6939d 16h 595p
19 Solar Years = 6939d 18h

Difference: 1 h 485p

Tekufat R' Ada: 365d 5h 997p 48m

Solar Year = 19 year Cycle / 19
= 235 months x (29d 12h 793p) / 19
= 365d 5h 997p 48m (m=1/76th p)

<u>Tropical Year</u>	<u>Precision</u>	<u>Diff. (days)</u>	<u>Diff. (seconds)</u>	<u>1 Day accumulation</u>
Shmuel	365.25d	0.00780	674	128 years
R. Ada	365d 5h 55m 25.4386s = 365.24682d	0.00462	399	216
Gregorian	365d 5h 49m 12s = 365.2425d	0.00030	26	3323 years
Standard	365d 5h 48m 46.069s = 365.2422			

6. It appears to me that [the Sages] relied on this calculation [of the length] of the seasons regarding the institution of a leap year, in the era when the High Court held sessions and would institute a leap year because of the time [when the equinox was scheduled to occur] or for other reasons. For this calculation is more accurate than the former one. It shares a greater resemblance to the data explained by the astronomers than the first opinion, which considered a solar year to be 365 and 1/4 days.

92. רמב"ם הל' קידוש החדש י:

ן ונראין לי הדברים שעל חשבון תקופה זו היו סומכין לענין עיבור השנה בעת שבין דין הגדול מצוי. שהיו מעבירין מפני הזמן אי מפני הצורך. לפי שחשבון זה הוא האמת יותר מן הראשון. והוא קרוב מן הדברים שנחבארו באיצטעגניות יותר מן החשבון הראשון שהיתה בו שנת החמה שס"ה יום ורביעי יום:

03. שו"ת תשב"ץ חלק א סימן קח

Rabbi Shimon b. Tzemach Duran (Rashbatz) – 1361-1444, Algiers

תשובה דע כי תקופת רב אדא היא יותר קרובה אל האמת מתקופת שמואל כי שנת החמה אינה מגעת לשס"ה יום ורביעי אבל יחסרון פ"ב חלקים וכ"ח רגעים ועל חשבון זה ישתוו שנות הלבנה עם שנות החמה במחזור י"ט וכבר כתבו המחברים בענין התקופה שלא נעלם דבר זה משמואל שהרי המתחילי בעיון זאת החכמה יבינו זאת. כ"ש שמואל שקורין אותו בגמ' (ב"מ פ"ה ע"ב) שמואל ירחינאה לפי שהיה בקי בקיבוע חדשים ושלח קיבוע כמה שנים לר' יוחנן (חולין צ"ה ע"ב) ואמר (ברכות נ"ח ע"ב) נהירין לי שבילי דשמיא כשבילי דנהרדעי והיה משתבח בעצמו שהו' יודע לתקן הגולה בקדוש החדשים (ר"ה כ' ע"ב). ואיך יטעה בזה. אבל הוא ראה שתקופת רב אדא צריכה דקדוק חלקים ורגעי' ובני אדם שאינם בקיאים בחשבון היו טועים בזה. מה עשה הסיר כל אותם הדקדוקים ועשה שנת החמה שס"ה יום ורביעית על צד הקירוב כדי שלא יצטרכו לדקדק בחלקים וברגעים. ולא דק ועל זה אמרו תקופת רב אדא בצנעה תקופת שמואל בפרהסיא.

13. שו"ת משאת בנימין סימן קאRabbi Binyomin Slonik, 16th Century, Poland

יפה כתבת כי כן הוא הדין בפרק הרואה ובטור או"ח ובשו"ע בסימן רכ"ט וכן ראיתי נוהג מורי מהר"ש השני. וגם אנכי בשנת שמ"ט גם עכשיו אי"ה לתקופת ניסן שלפנינו דעתי לעשות כן. אך לבי מהסס דלפ"ז משמע שאנו סומכין בחשבון התקופות על החשבון דשמואל... אמנם לדעת רב אדא ולפי חשבוננו תחזור החמה לנקודה הראשונה כמו שהיתה בעת הבריאה בכל תקופת ניסן שבראש המחזור הקטן של י"ט שנים ולא כ"ח שנים ודבר זה מבואר היטב בהרמב"ם ז"ל בהלכות קידוש החדש וכמו שכתבתי בספר העברונות שחברתי וחשבון זה דרב אדא הוא עיקר שעליו סמכו חכמי התלמוד וגם האידנא אנו סומכין עליו... ולפיכך אין מקום לברכה זו לעולם לפי חשבון של רב אדא.

ואם תאמר היאך עבדינו תרתי דסתרי אהדדי דלענין הברכה עבדינו כשמואל ולענין חשבון התקופות ועיבור השנים אנו סומכין על חשבון דרב אדא. לאו קושיא היא דהכא נמי לענין חשבון השנים קיימא לן כר' אליעזר דאמר בתשרי נברא העולם. ולענין התקופות קי"ל כר' יהושע דאמר בניסן נברא העולם. ובכן כס ישיבתך. יגדיל ויאדיר כנפשך ונפש אביך. הקטן בנימין אהרן ב"ר אברהם סלניק ז"ל:

23. שיירי כנסת הגדולה או"ח רכט:ב

R. Chaim Benbenisti, 1603-1673

בתחלת הלילה אמנם לחשבון רב אדא תחזור החמה לנקודה הראשונה כמו שהיתה בעת הבריאה בכל תקופת ניסן שבראש המחזור הקטן של י"ט שנים ולא כ"ח שנים נחזיק יום או בלילה לילה שיהיה בכל ימי האספק אצל לא יהיה בתחלת ליל ד' לעולם כמו שזכרנו להיות כן לחשבון מר שמואל שבראש מחזור של כ"ח שנים אין מקום לברכה זו והאנן רב אדא הוא העיקר שעליו סומכין האידנא ולכך אין מנצחין ברכה זו אחר זמן של ימי ספר משאת בנימין וראיתי בסומן ק"א בכת דאש"פ ולא שייך ברכה זו אלא לחשבון מר שמואל והאידנא סומכין אחר שמואל רב אדא אפ"ה יש לברך ברכה זו ולא הו' תרתי דסתרי אהדדי והאנן לענין חשבון השנים קי"ל כר' אליעזר דאמר בתשרי נברא העולם ולענין חשבון התקופות קי"ל כר' יהושע דאמר בניסן נברא העולם ולכן אי אפשר דלא להגיד לברך ברכה זו מפני פירוש של הרב בעל הערוך שגזירא הגמ' י"ט שנים מן שפירס הירואה חמה בתקופתה ולכא נהירנא הוא כשאר ג' ימים מעוננים ולא נחית חמה וכוכבי' זה יום מצי לעמוד ג' ימים נלא חמה וכוכבים לכך לא מנצחין ברכה זו ואיך פירושא אחרתא כשק דברות לכהל :

33. שו"ת חתם סופר חלק א (אורח חיים) סימן נו

R. Moshe Sofer, 1762-1839

ומידי עיוני ראיתי בהגהת מיימוני בשם הערוך ומביאו הרב"י לפרש כשהמאורות מכוסים ג' ימים בעננים לכשתפזרו העבים יברכו, ולדידהו אין מקום לקדוש החמה הזאת שאנו נוהגים... מ"מ על הרמב"ם לא נוכל לתרץ כן דאיהו מייתי בלי פקפוק בפ"י מברכות הלכה י"ח הך דאבאי ואיהו פסק כרב אדא בהלכות קדוש החודש [פ"י ה"ו] וסתרי אהדדי, ודברי המ"ב אין להם שחר, מ"ש כיון שחל בתחלת ליל ד' מברכים, איך נברך ועפ"י אמת אין כאן שום תקופה ולא הגיעה החמה לראש מזל טלה בתחלת ליל ד' בממשלתו שבתאי ועל מה נברך וצ"ג:

וראיתי בס' שכה"ג שמקדם לא נהגו כלל בברכה זו כן משמע בתשו' משאת בנימין, אולי הוא מטעם הנ"ל, ומ"מ אחרי דנהיגי בה עלמא עפ"י הגאונים הנ"ל וגם הרי"ף מייתי להא דאבאי בפשיטות ורמב"ם ורא"ש וטור וקבעו הרב"י בש"ע ממנו אין לזוז.

ברוך ה' כי הגיענו ליום ד' ז' ניסן וברכנו ברכה זו באסיפת עם ה' פה פ"ב תקע"ג לפ"ק, קודם הברכה אמרנו הללו את ה' מן השמים ואחר ברכת עושה מ"ב אמרנו פיוט אל אדון על כל המעשים עד וחיות הקודש ואח"כ מזמור השמים מספרים כבוד אל ואח"כ עלינו לשבח וקדיש:

פ"ב יום ה' ח' ניסן תקע"ג לפ"ק. משה"ק סופר מפפד"מ

43. חזו"א או"ח קלח:ד

R. Avraham Yeshaya Karelitz, 1878-1953

(ד) במה שהקשו על תקופת שמואל שאינה דקדוק י"ל דמלינו כיו"צ צריבוע יותר על העיגול וצאלכסונא תרי הומשא דזהו בכלל שיעורין ונתנה ההלכה להשיב צקירוב שלא נתנו המלות אלא ללרף הבריות ולדקדק צלואותיו ית' לקצלת מלכותו ית' וגם נקיים חכמת המורה הכלולה בכל דיני המלוא ולסוד הפנימיות ולכל כני חינו מפסיד אם הקציעות של גבולי המלוא יכה צקירוב כדי שיוכלו לקיים מלות המעשיות אף חלושי הדעת.

V) What is the Meaning of עושה מעשה בראשית?

53. שו"ת להורות נתן - R' Nosson Gestetner

(ח) ואין להקשות, דאף יצחק עושה מעשה בראשית על החמה שמתחילת לדרך בשעת התקופה, הלא התקופה האמתית היא כדעת רב אדא וזתקופה שמואל אין החמה מלידה בנקודת הראשונה כפי שהיתה בשעת צריחתה, והיו כצרכה לצעלה, שהרי אין זו החמה בתקופתה, וכמו שהקשה החת"ם הנ"ל — ברם נראה דלא קשאי, דבאמת הוה מקום לדרך עושה מעשה בראשית בכל יום, שהרי הקצ"ח מחדש בכל יום מעשה בראשית וכמו שחקנו לומר בתפלת יולר המאורות "המחדש בטובו כל יום תמיד מעשה בראשית", אלא שחז"ל ראו לתקן לומר צרכה זו דוקא בזמן מסויים ולא בכל יום כדי שלא תהא כפרוזהגמא ישנה — ועיין שם (קיה): הקורא הלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף וצמח"ס שם — ועוד דאיתא בתוספתא (ברכות פ"ו) ר"י אומר המצריך על החמה זו דרך אחרת, ופי' צמח"ס דיבורים דר"ל שמצריך בכל יום ולא רק בתקופתה דלא נראה כעובד לחמה — ועיין שם; אפנה פננה על הרמב"ם (פ"י מצרכות) דמהאי טעמא נהגו לדרך על החמה צרכים דצרכים לויכא חשדא ובר"ס (כד): עיי"ש — ולכן חקורו לומר בתקופתה כלומר בזמן שלפי חשבונם של בני אדם מתחדשת הקפה חדשה של החמה, והיינו כפי תקופה שמואל שחשבון זה ידוע לבני אדם, ואין שום נפקא מינה אם בראשית שעה איכא צמח"ס תקופה חדשה, כיון דצרכה עושה מעשה בראשית שייכת אף אם לויכא תקופה כלל, כי בכל יומיה זמניה להודות להשי"ת על מעשה בראשית, אלא שחקורו לומר בזמן מסויים, והנה הזמן המסויים הוא כאשר נופלת התקופה לחשבון של שמואל.

63. שבת עה.

אמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא: כל היודע לחשב בתקופות ומזלות ואינו חושב עליו הכתוב אומר +ישעיהו+ וְאֵת פְּעַל ה' לֹא יִבְטֹחוּ וּמַעֲשֵׂה יָדָיו לֹא יֵאָדָו

73. ישעיהו פרק מ

(כו) שְׁאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהֵי הַמּוֹצִיא בְּמִסְפָּר צָבָאָם לְכֹלם בְּשֵׁם יְקָרָא מְרַב אוֹנִים וְאֶמִּץ כַּח אִישׁ לֹא נִעְדָּר: ס

83. יסודי התורה ב:ב

והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו, בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול כמו שאמר דוד צמאה נפשי לאלהים לאל חי

Talmud Shabbat 75a

R. Simeon b. Pazzi said in the name of R. Joshua b. Levi on the authority of Bar Kappara: He who knows how to calculate the cycles and planetary courses, but does not, of him Scripture saith, but they regard not the work of the Lord, neither have they considered the operation of his hands. (Is. 5)

Isaiah 40

26. Lift up your eyes on high, and behold who has created these things; who brings out their host by number, he calls them all by names by the greatness of his might, and because he is strong in power not one is missing.

Foundations of the Torah 2:2

What is the path to attain love and fear of Him? When a person contemplates His wondrous and great deeds and creations and appreciates His infinite wisdom that surpasses all comparison, he will immediately love, praise, and glorify [Him], yearning with tremendous desire to know [G-d's] great name, as David stated: 'my soul thirsts for the Lord for the living G-d'.

93. שולחן ערוך או"ח סימן רכח

סעיף א: על ימים ונהרות, הרים וגבעות ומדברות, אומר: בא"י אמ"ה עושה מעשה בראשית
סעיף ג: ולא על כל הרים וגבעות מברך, אלא דווקא על הרים וגבעות המשוונים וניכרת גבורת הבורא בהם

04. שולחן ערוך או"ח סימן רכז

ועל הברקים; ועל הרעמים; ועל רוחות שנשבו בזעף, על כל א' מאלו, אומר: בא"י אמ"ה עושה מעשה בראשית

Talmud Shabbat 118b

R. Jose said: May my portion be of those who recite the entire Hallel every day. But that is not so, for a Master said: He who reads Hallel every day blasphemes and reproaches [the Divine Name]? — We refer to the 'Verses of Song'.

14. שבת קיח:

אמר רבי יוסי: יהא חלקי מגומרי הלל בכל יום. איני? והאמר מר: הקורא הלל בכל יום - הרי זה מחרף ומגדף! - כי קאמרינן בפסוקי דזמרא.

24. רמב"ם פה "מ סנה '

פ"י, י"ג עיקרי אמונה

היסוד הראשון מציאות הבורא ישתבח. והוא, שיש שם מצוי בשלמות אופני המציאות, והוא עלת מציאות כל הנמצאים, ובו קיום מציאותם, וממנו נמשך להם הקיום. ואלו נתאר סלוק מציאותו כי אז בטלה מציאות כל נמצא ולא ישאר קיימים במציאות.

34. רמב"ם חמץ ומצה ז:א

בכל דור ודור חייב אדם להראות את עצמו כאילו הוא בעצמו יצא עתה משעבוד מצרים שנאמר +דברים ו'+ ואותנו הוציא משם וגו'...

44. רמב"ן שמות כ:ב

ואמר אשר הוצאתיך מארץ מצרים, כי הוצאתם משם תורה על המציאות ועל החפץ, כי בידיעה ובהשגחה ממנו יצאנו משם, וגם תורה על החדוש, כי עם קדמות העולם לא ישתנה דבר מטבעו, ותורה על היכולת, והיכולת תורה על הייחוד, כמו שאמר (לעיל ט יד) בעבור תדע כי אין כמוני בכל הארץ

ע"י תפילת עלינו !!

Rambam Commentary on the Mishnah, 13 Principles of Faith

The First Foundation is to believe in the existence of the Creator, blessed be He. This means that there exists a Being that is complete in all ways and He is the cause of all else that exists. He is what sustains their existence and the existence of all that sustains them. It is inconceivable that He would not exist, for if He would not exist then all else would cease to exist as well, nothing would remain.

Rambam, Chametz, 7:1

In every generation, a person must demonstrate as if they have emerged from the Egyptian slavery, as it says, 'and G-d took us out...'

Ramban Exodus 20:2

Who brought you out of the land of Egypt because His taking them out from there was the evidence establishing the existence and will of G-d, for it was with His knowledge and providence that we came out from there. The exodus is also evidence for Creation, for assuming the eternity of the universe it would follow that nothing could be changed from its nature. And it is also evidence for G-d's infinite power, and His infinite power is an indication of the Unity, as He said, 'that you [Pharaoh] may know that there is none like Me in all the earth.'

